

EL POBLE: CATALA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
DUC DE LA VICTORIA, 10 PRAL. TELEFON 2298

ANY XIV : : NUMERO 4549 BARCELONA, DILLUNS, 31 DE DESEMBRE DE 1917 : : UN NUMERO 5 CENTIMS

IMPREMTA I ESTEREOTIP
CARRER EST, 16

LA INCOGNITA

Ja va ésser dit que per la nostra condició de relació copsavem opinions diferents sobre l'afar que ens ha portat fins a les planes d'un diari, defensat la més justa causa que impressiona actualment a la dependència mercantil.

La dependència de Barcelona s'havia emprès una campanya més lògica, ni mai com en aquesta ocasió, l'adhució dels interessats havia sigut tan unànim.

La qüestió dels augments dels sous és un problema que afecta a dos elements, i com que aquests dos elements són afectats en la mateixa forma, és estimable; d'aquí ha vingut l'interès que la nostra campanya ha despertat.

Arreu on s'hi congrega més d'un dependent, és el tema obligat parlar d'aquesta campanya.

Es parla, i amb molt d'alabament, d'uns cartellots engomats que per tot arreu ha fet fixar el C. A. de D. del C. i de la I.

Es parla també, i amb gran elogi, d'unes circulars que el dit Centre ha dirigit als patrons, recomanant-los atenguin la necessitat en que es troba el dependent; demanant-los un augment de sou, que estigui en relació amb les circumstancies del moment.

Però es parla amb molt d'alcalorament de la nostra campanya. La campanya, la campanya nostra, la «Recepta», que diuen tan els nostres amics com els nostres contraris, ha cridat fortament l'atenció. D'ella, i especialment arran de la darrera esmena, s'han fet comentaris molt agrestes, s'han adoptat actituds no pas gaire nobles; tot això per part dels nostres contraris.

No cal dir que el bandol amic ha celebrat molt, moltíssim, els nostres trucs; tant que, per la posició que han adoptat els primers, hem comprès que els nostres restaven agraiats.

Nosaltres, fins aquí, hem fet, i pensem seguir-la, una campanya d'alta redempció. La dependència mercantil de Barcelona agonitzava—ja ho varem dir un dia—, quan els que té ella per queques guanyen més diners. El trasfons que ha portat aparellat la guerra ha fet riure a tots els quants han comptat amb una indústria, un comerç, o una manipulació establerta; aquest triomf, no manufacturador sinó casual, hi hem contribuït nosaltres; els que col·laborem a les manu actures, a les indústries i al comerç amb un esforç triu i amb tensió continuada, sense que a la fi de cap balança s'ens hagi demostrat ni un agraiament, ni una finassa, ni una natural recompensa pecuniària que ens ajudés a nivellar un presupost que per moments es desnivella, que a passes comptades va a la fal·làcia.

Per això, precisament per aqueixa deixadesa intencionada que ha covat sempre en el cor de la nostra rànica classe patronal, és que hem aixecat bandera en combat. Hem aixecat la nostra creuada i no la plegarem fins que ens arribi una justa reparació, una reciprocitat de compensació d'acord amb els guanys dels patrons, vagi aparellada, amb escreix, a les necessitats que ens asseguen.

Hem aïllat com la nostra recepta anirà dispa sant remeis molts, que ho seran de salut, per als nostres sempre entenyats dependents d'el comerç. Heus que com la nostra ploma, no és mai trempada, anirà destil·lant, tant sovint com pugui, les veritats que no poden ésser dites per un dependent al seu patró; aquestes mateixes veritats que són dites i sostingudes per un obrer manual.

El caprici suggerit als nostres malcontents que des d'investigar la procedència dels nostres atacs; de descobrir el nostre baptisme, la nostra filiació, causa de la pitjor de les desil·lusions. No ho conseqüirán, malgrat se hagin proposat un mal pas pro ediment. Gent de tan poca consideració i pitjor justícia acostumats de sempre a fer de les seves, sense que ningú s'hi quedi, pretenguen esmenar-los-hi la ploma ha indignat ara perquè un pseudònim els molesta i els inquietava, perquè un perjudicat de llurs iles s'acusa i els desenmascara davant de la multitud que els havia cregut uns doctes complidors de la llei de compensació.

L'incògnita nostra no la desxifrarán pas els maquiavèlics patrons que ara s'han empenyat a descobrir-nos. No s'empenyin no, en saber qui som els que tant cler parlem, no vulguin sapiguem tampoc quin és el nostre nom, que tant la intriga. Vulguin sapiguem no més el que volem, el que en justícia demanem, el que equitativament ens pertoca.

Volem augment de sous? Lo mateix demanavem el primer dia de sortir a la palestra. Lo mateix que en spirit demanem ja la massa i tem, s. Nosaltres us n'hi pas digne q. nosaltres restem arrodonats com tal

cosa inservible. No és pas just ni és pas digne tampoc que si el patró guanya diners, consideri tan secundari al dependent que no li dongui lo que necessita per a viure, lo que mereix per ésser-li un fidel col·laborador.

RECEPTA.

Cren Roja Espanyola

Per a atendre a la construcció d'un Hospital de ferits i accidents del treball, la Comissió de festes de la Cren Roja de Barcelona, formada per les senyores de Llorach de Mercader, Cornet de Roig i Bergada, marquesa de Villanar, condessa de Caralt, Massó de Casas, Lleonart de Cardona i Estadella de Deus, han organitzat un gran ball d'etiqueta que se celebrarà el dia 6 de gener a dos quarts d'onze de la nit, en els salons del Gran Hotel. Quatre Nacions en honor de la Cren Roja Espanyola. Entre les moltes famílies que han demanat invitacions per a la festa figuren per ara els marquesos de Marianau, baronesa de Maldà, marquesos d'Allella, de Camps, comtes de Centelles, barons d'Ostons, comtes de Santa Maria de Sans, senyors Casanova (don Luis Eguiluz), don Gregori, senyors d'Ecitich, comtes de Sant Pere de Riuseyada, marquesos de Montoliu, comtes de Churruarín, marquesos de Barberà i de la Manresa, comtes de Godó, viuda de Jover, marquesos de Hija de Alava, Ferrer Güell, Jorovi, Fabra, barons de Guadras, comtes de Caralt, Sagnier, Ricart, i Caros, Casanova, barons de Prado Hermoso, Despujol, Gari-Gimeno, Caral (J. i B.), Pous, Ferrer i Vidal, Lozano de Negovernis, marquesos de Villanar, Sadrústegui, Campmany, Montois de García Faria, barons d'Uller, marquesos de Julia, Rocamora, Nadal, Roig i Bergada, Sagnier, Calbetó, Pi i Gubert, Casanova, Carabó, Fabra de Bruguera, Bures de Juncadella, Marsans, Tusquets, Esteve, Cardona, Puig i Mir, Sampere, Sancho, Calvo, Larrateca, Sagnier i Bona, Guarro i Casas, Avelló, Oms, Sorribas, Zaragoza, Aguado, Marquet, Puig i Mir, Viuda de Torull, Arois, Jovall, Ventura, Vidal, Roca i Suárez, Llanos i Ojeda.

LA POLITICA

Per les alcaldies populars

Una comunicació de l'Institut Republicana de Lleida.

Ha sigut remesa al Directori del Partit Republicà Català la següent comunicació, per acord de la Junta Directiva:

«Joventut Republicana de Lleida, que té una història d'actuació política i social dirigida sempre a aconseguir que el dir-se republicà siga el més alt honor del ciutadà i que no sols el correligionari se senti satisfet d'ésser-ho al nostre costat, sinó que els altres, altres, els adversaris, tinguin de proclamar i reconèixer que el prestigi públic dels republicans és solit i intangible, ha pensat avui que amb motiu de l'abolició dels alcaldes de R. O. deixant a la facultat dels Ajuntaments l'elecció del seu president, calia que el nostre agrupament polític procurés que a tot arreu on les nostres propies forces poguessin nomenar alcalde quils elegit el millor dels millors; allí on els afins necessitin del nostre esforç, posar per condició, avans de donar-lo, que l'elegit s'uni un nom autoritat de honradesa, i allí on nosaltres haguessim de decidir d'una lluita entre enemics, ajudar i fer triomfar al que representés la moralitat i la decència pública.

Són les alcaldies populars una conquesta dels republicans per a la que hem batallat molt temps. Ara que les tenim hem de acreditar-les, portant-hi els noms més competents i més honrats. Així guanyarem la confiança del poble, i del Govern municipal podrem anar al Govern de l'Estat, acompanyats de la mateixa, de confiança.

Per això hem acordat dirigir a aquesta comunicació al Directori del Partit Republicà Català, al que ens honorem en pertanyer, per a que fassi una pública acció en aquest sentit prop dels ciutadans elegits nostres regis ors en tota Catalunya i d'una manera singular a la ciutat de Barcelona, que té i ha tingut sempre major força d'exemplaritat.

Ens és grat així complimentar l'acord de 19 de desembre de 1917. Vaqueu molts anys per a la República.

Lleida, 23 de desembre 1917. El president, J. Ferrer Mulet; el secretari, Josep Bademunt. S'actors del Directori del Partit Republicà Català.—Barcelona.»

Parloteigs de Parle

Per al lliberament del paria Intellectual

Si la guerra no destrueix el temps, car el temps és qui més aviat destrueix la guerra, quina destrucció més absurda de concències, d'ideals i de destins la seval Els coneixements, l'art, la filosofia, tenen de concretar-se a la vida material per a llur eflorescència, hi ha mil veus que ho diuen: no altre és per a l'home intel·ligent el sentit de l'actual guerra, hi ha mil veus que ho repeteixen.

Què en farem, doncs, d'aqueixes dones o d'aqueixes donzelles que pintaven, que esculpien, que escrivièn, si les belles arts i les bones lletres fan cada dia més víctimes entre llurs creadors, d'ençà que esdevé més restringit el mercat dels espirituals refinaments? Hi ha qui proposa no res menys que convertir aqueixes dones o aqueixes donzelles en col·laboratris de l'indústria, especialment a França, on les aplicacions científiques semblen trobar menys adeptes que les manifestacions estètiques.

Com a solució pràctica s'ha llençat l'idea de cantar les dones o donzelles de ment cultivada vers l'honorable professió d'auxiliars químics. Aquesta tasca és una de les que més

s'avindrien amb llur cultura, és una de les que, permetent-los-hi obtenir un social estament, menys les enviliria. Par poder col·laborar en un laboratori químic—i França n'està, de laboratoris químics, fort necessitada—hi hauria prou amb que aqueixes dones o aqueixes donzelles seguisin tres mesos d'estudis.

Sobre així una, no cal dir-ho, immensa perspectiva d'emancipació per a la dona intel·lectual o per a la donzella intel·lectual, des del moment que medís se li procuren per a subvenir a la seva material existència, si es té en compte que, un cop acabada la guerra, el desentrellament de les indústries s'intensificarà per França amb una triple febre de reconstrucció, de renovació i de creació.

J. PEREZ-JORBA

Paris, 18-12-1917.

En l'article «Paradoxa», les llistons de l'hora, aparegut el 15 de desembre, allà on diu «pendre així la seva raó d'ésser», lleixi's: «si perdé així la seva raó d'ésser.»

J. P. J.

Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria

Els dignes presidents de les entitats patronals Piment del Treball Nacional, Cambra de Comerç, Cambra Industrial i Lliga de Defensa Industrial i Comercial han ja rebut la visita de membres del Consell Directiu del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria i presenten el document que aquesta entregaren a cada hui d'ells i en el qual sintetitzem la idea de la petició de que interressa de la corporació respectiva el seu decidit apoi a la deman a que té tota la dependència comercial de que se li augmenti el salari.

Els senyors Caralt, Perpinyà, Gallard i Bosch Labrus en nom de les relleides entitats patronals, després de fer-se ressò de les manifestacions dels expositors, que entengueren de plena justícia, s'aferraren per a traslladar-les als companys del respectiu Consell i fer més veure si troben manera de que pugui fer-se una acció mancomunada entre les entitats de patrons per a aconseguir que l'augment de salari dels dependents sigui un fet i en la proporció més raonada possible a la vista de la carestia que observa la vida.

Durant el mes de Desembre han estat efectuats les següents visites en el Dispensari que sosté la Secció de Socors Mutus del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria exclusivament pels socis i les seves famílies: Medicina 8 General i Cirurgia, 47; Nas, Gola i Orelles 10; Sistema Nerviós, 6; Vies respiratòries, 12; Oculista, 42; Ginecologia, 4; Dentista, 50; Toxicologia 17, Pedicú 10; Total 593 visites a més de 53 reconeixements a nous socis ingressats en la Secció.

Per al Concert que en Marius Mateo donarà al Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria demà a dos quarts de deu de la vetlla, s'ha obert el despatx d'invitacions a la Secretaria de Propaganda de deu a onze de la vetlla tots els dies.

Espanya i Filipines

A la Casa de América hi fou celebrada una reunió per tal de constituir una Secció de Filipines.

Presidí En Frederic Rahola i la concurrencia fou nombrosa.

Parlaren els senyors Rahola, Rocha, Azafia i Pallencs de la conveniència i necessitat d'estreynar els vincles de respecte i estimació d'espanyols i filipins i fomentar l'intercanvi de productes.

Se feu el panegíric del gran patriota que fou l'heroic filipí Rizal, fusellat ara la vint i un anys.

Se donà la constitució la Secció.

Fou acordat enviar telegrames als Presidents de les Cambres Legislatives filipines, i en una propera reunió s'han discutit els Estatuts i nomenat el Comité directiu.

Noticiari teatral

Avui, dilluns, celebrarà al teatre Victòria la seva funció de benefici a l'aplaudir primer actor Josep Viñas amb un programa escollit.

En el teatre Nou preparen per avui, a la nit, la estrena del nou vodevil «El Gall», que segons diuen, assolirà com els anteriors un èxit complet pel gros enredo i acudits a dojo.

Aquests dies al Remea han représ les representacions de «Les garces», amb la qual hi ha assolit un complet triomf tota la companyia.

Avui debutarà a Eldorado la notable cantonista Amàlia Isaura, i per a molt aviat s'anuncia en el propi teatre l'aparició de la gentil danzarina Maria Esparza.

Cinematografia

Es amb verdadera satisfacció que sovint anem constatat el desenvolupament i preponderància que va adquirint en nostra ciutat la indústria cinematogràfica.

Després de moltes temptatives bastant profitoses, acaba ara de consolidar el seu nom i prestigi, la nova casa «l'oreal Film» que dirigeix l'expert operador Fructós Gelabert, amb el film que recentment ha llençat al mercat, que porta per nom «El doctor Rojo», de la sèrie Ramón Caralt.

«El doctor Rojo» consta de tres episodis, dividits en sis parts i està manejat amb una impressionant, no havent-se escatimat cap ni valor per al seu major interès i relluc.

Ens pla també consignar que en aquesta empresa hi col·laboren alguns artistes catalans ben notables com són els senyors Caralt, Santolà i altres. De l'importància del treball de la «Boreal Film» en respon bastant el cat de que «El doctor Rojo» se n'han fet ja varies reproduccions que han sollicitat totseguir diferents empreses. Cal felicitar per tot al director senyor Gelabert.

Ajuntament

Junta Municipal de Vocals Associats

A les sis de la tarda d'ahir començà la sessió de segona convocatoria, amb assistència de regular nombre de vocals associats i regidors, baix la presidència del senyor Puig i Alfonsó.

Llegí l'acta de la sessió anterior, queda aprovada.

Ordre del dia

(Acord del 23 d'octubre).—«Que a l'objecte d'enrobar la consignació corresponent als serveis de Policia Urbana de la Zona d'Exemplis es transferiren o acumulen al Cap. III Art. III part I del Pressupost d'Exemplis les quantitats consignades en altres capítols del mateix pressupost que pugen a 308.000 pessetes.»

(Acord de 18 de gener).—«Que de conformitat amb lo acordat per la Junta Municipal de Primera Ensenyança, s'augmenti l'arrendament que's paga pels pisos de la casa número 332 del carrer de Roselló, en concepte d'Escola i habitació del mestre, en quantitat de 60 pessetes al mes, de primer de novembre del 1916 a 31 de desembre del 1917, i que a partir d'aquesta data es pagui la quantitat de 100 pessetes cada mes per l'arrendament del pis habitació del mestre des de primer de febrer vinent; per això des d'aquesta data el mestre percebrà equivalència del lloguer o sigui 45 pessetes al mes, o la que l'Ajuntament en el seu dia designi.» Aprovat.

(Acord de 8 de febrer).—«Que sigui aprovat el nou contracte d'arrendament entre la J. M. i donya Antonia Piguille del pis primer de la casa número 176 del carrer de Mariano Cubi per a escola, per la quantitat de 140 pessetes l'any, d'acord amb les condicions que en el contracte s'entipulen.» Aprovat.

(Acord de 15 de març).—«Que amb el fi de treballar a un nou estatge la Escola de Tall i Confecció del Districte IX sigui arrendada a Joaquim Vintrol la casa número 10 del carrer Renart per la quantitat de 80 pesset s cada mes, d'acord amb les condicions estipulades al contracte, i que siguin destinades 100 pessetes per als treballs de habitació d'estatge.» Aprovat.

(Acord de 7 de desembre).—«Que s'autoritzi a l'Alcalde per a subscriure el contracte d'arrendament del pis principal de la casa número 69 del carrer Balmes per a l'establiment de la Es-

cola Municipal Montessori que ha de dirigir donya Dolors Canals, per la suma de 600 pessetes trimestrals.» Aprovat.

(Acord de 31 de maig).—«Que qued enterat de la comunicació de la J. L. de Primera Ensenyansa, participant que ha estat elevat de 75 a 100 pessetes el lloguer que pagava per la casa número 15 del carrer Sarrià.» Aprovat.

(Acord de 6 de setembre).—«Aprovaçió d'l contracte d'arrendament per a ampliació de la Escola, lleta L, pis tercer del carrer Balboa, per la quantitat de 1.200 pessetes.» Aprovat.

(Acord de 22 de novembre).—«Aprova l'augment de lloguer de 2.040 a 3.000 pessetes cada any de la casa número 103 del carrer Mallorca en virtut de l'ofici de la D. R. de Primera Ensenyansa.» Aprovat.

(Acord de 6 de desembre).—«Aprova l'augment de lloguer de 1.500 a 1.800 pessetes de la casa número 7 del passatge del Pont de la Parra, en virtut de l'ofici de la D. R. de Primera Ensenyansa.» Aprovat.

(Acord de 6 de desembre).—«Aprova el contracte de inquilinat de la casa número 13 del carrer Xuclà, sotscrit per la J. M. de Primera Ensenyansa i don Vicens Viza, mitjançant el pagament de 2.730 pessetes anyals.» Aprovat.

(Acord de 10 d'octubre).—«Que s'adjudiqui a don Miquel Gatell i Alberich, com resultat del concurs celebrat, el servei d'acarreg de la Secció d'Hygiene per la quantitat de 33.404 pessetes anyals.» Aquest dictamen promou un debat en el que intervenen e senyors Calderó i Peig en contrà de l'aprovació i els senyors Garcia, Inglada i Gardó en favor. En votació nominal és rebutjat per 23 vots contra 16.

(Acord de 22 de novembre).—«Que's subvencioni la construcció del Palau de la Mutualitat de la «Quinta de Salut L'Aliança» amb la quantitat de 150.000 pessetes, satisfetes amb anualitats de 10.000 cada una, acceptant amb reconeixement l'interimfet fet per l'Entitat de tenir quatre places a disposició dels empleats municipals de sou inferior a 1.500 pessetes anyals i un lliu completament gratuït a disposició de l'Alcaldia.» Aprovat.

(Acord de 27 de setembre).—«Que a millor postor de subasta celebrada i per la quantitat de 22630 pessetes mensuals i pel terme de 10 anys el quiosc destinat a la venda de diaris i objectes anàlegs instal·lats a la Rambla dels Caputxins davant la casa número 5.» Aprovat.

(Acord de 8 de novembre).—«Que el lloc número 25 del Mercat d'Horta, es destini en lo successiu únicament a la venda de vedella.» El senyor Peig combat l'aprovació, la defensa el senyor Cuadrenç i en votació nominal és rebutjat per 36 vots contra 15.

(Acord de 22 de Novembre).—«Que com resolució a l'instància presentada per don Josep Montserin en representació de la casa «Montserin i companyia» es modifiqui un acord de l'Ajuntament (relatiu a la concessió al seu favor de l'aprofitament del pel del bestiar porquí que se sacrifica a l'escorxador) en el sentit que se li otorga, variant únicament lo que fa referència a la fiança que deurán constituir en metàllic, titols del Deute Municipal o amb l'instal·lació, sempre que previament tasada, tingui un valor igual o superior a les 20.000 pessetes import de la fiança.

«Dictamen de la Comissió corresponent proposant siguin aprovats els comptes municipals de l'interior i aixampli d'aquesta ciutat, respectius l'any 1915, donant-los-hi en conseqüència la tramitació legal corresponent.»

(Acord de 29 de Novembre).—«Aproba unes relacions de pla es quines consignacions sofreixen alteració en cas de vacants.» Aprobat.

(Acord de 22 de Novembre).—«Que quedi sense efecte la nota d'amortització que respecte a les 21 llavadors numeràries acordà el Consistori.» Aprobat.

«Aplicació dels articles 8 i 11 del plec de condicions per a la senda de solars de la Gran Via Laietana relatiu a la forma de pago i execucions d'impostos amb relació als solars lleta C. de l'illa número 6 de la secció primera; lleta C. de l'illa número 3 de la secció primera; lleta A. de l'illa número 2; lleta A. de l'illa número 3; i lleta A. de l'illa número 6.» Aprobació.

(Acord de 13 de desembre).—«Accepta la proposició presentada per don Vicens Piera propietari de dugues cases del carrer de Sant Joan de Maldà que impedeixen en part l'obertura del carrer de Corts, oferint llur cessió a l'Ajuntament per la quantitat de 63.802 pessetes.» Aprobat.

Pressupostos

Demana el senyor Durán al Consistori, que soguint les costums d'altres vegades, es nomenin unes comissions

ixtes de vocals i regidors per a examinar les esmenes presentades als missuposits d'interior i Eixampli. pr'sacords de conformitat a la pr'sat.

Per a les esmenes al d'interior, són omenats els regidors de la subcomissió de Pressupostos, senyors Puig de sa Bellacasa, Llopis, Ullad, Bofill, Quadrench, Jover i Dessy i els vocals associats senyors Palleja, Cases, Peig, Sans, Guerry, Viana i Morgadas.

Per a les esmenes al d'Eixampli, els regidors de la Comissió d'Aixampli senyors Durán, Llopis, Calderó, Jurrull, Dessy i els vocals associats senyors Peig, Viana, Guerry i Sans i Morgadas.

Passen a reunir-se les comissions i se suspèn la sessió per a reanudar-la avui a dos quarts de cinc de la tarda.

NOTICIES

DIPUTACIO

El President de la Diputació provincial, senyor Vallés i Pujals, acompanyat del Secretari de la Corporació i del notari senyor Saret, ha procedit a l'inspecció dels terrenys i edificis de la finca Granja Experimental.

MANCOMUNITAT

El President de la Mancomunitat, senyor Puig i Cadafalch, ha rebut del President de la Cambra de Comerç de Tarragona, el següent telegrama:

«President Mancomunitat. — Barcelona. — En nom d'aquesta Cambra de Comerç, i amb prec de que la seu extensiva als dignes membres d'aquest Consell, us envia el més franc i calorós remerciament per haver honorat a Tarragona amb la concessió d'una Escola de Comerç, satisfent amb ella una de les més fondes aspiracions d'aquesta antiga ciutat renaixentia. — Lloret, president.»

La presència de la Mancomunitat fent ús de les facultats que li concedeix el Consell sobre despatx de permisos per a realitzar obres o instal·lacions afectant les vies de la Mancomunitat, ha resolt simplificar tan com sigui possible els tràmits d'aquelles autoritzacions.

Des de primer d'any l'instància demanant permís serà presentada al Registre d'entrada on s'en pendrà nota i es segellarà retornant-se al presentador per a que la dugui a l'Oficina tècnica. L'Oficina tècnica, immediatament, farà un càlcul provisional dels arbitris i cànon i els cobrará, lliçant el corresponent rebut, una còpia amb el permís provisional o definitiu si la concessió no ofereix cap dubte, expedint aleshores, el plec de condicions firmat per l'enginyer de la demarcació o l'ajudant que el substitueixi, amb el vist i conforme de l'enginyer major. En l'acte mateix es farà si ha lloc, el cobrament del dipòsit per a respondre del compliment de les condicions per a que el tramiti a l'Alcaldia abans de començar les obres.

Acabada l'obra o l'instal·lació objecte del permís, l'Oficina tècnica l'inspeccionarà, i si resulta necessari li durà de nou els arbitris reclamant a l'interessat el defecte o retornant-li l'excés, segons el cas espongui.

La sol·licitud de permís podrà adreçar-se per correu al Registre el qual un cop anotada la remetrà a l'Oficina tècnica. Aquesta contestarà a l'interessat remetent-li una liquidació provisional d'arbitris. Al rebre son import, expedirà el permís definitiu o provisional (segons els casos esmentats) la qual cosa s'arà amb la sol·licitud a l'Alcaldia dels plecs de condicions per duplicat.

El pagament d'arbitris i de cànon podrà fer-se personalment a la Caixa de la Mancomunitat o a la de les Diputacions de Girona, Lleida i Tarragona. També podrà fer-se mitjançant gir pos al o altra mena de lliurança a favor de don Francesc Ba o porter major del Palau de la Generalitat.

Per a no llevar l'eficàcia d'aquestes normes cal que els particulars que sol·licitin permís ho facin complint tots els requisits legals.

L'instància estesa en paper segellat d'una pesseta, o bé en paper comú re integrat ha d'expressar amb claredat el nom i cognoms del peticionari domicili, nombre, classe i la data de la seva cédula personal, denominació oficial de la via afectada i kilòmetre de la mateixa on ha de fer-se l'obra o l'instal·lació.

Així mateix en tots els casos — tret del que es tracti d'un pas sobre rasa (cuneta) o terraple — caldrà que l'instància vagi acompanyada de plànols, en leguda form i per triplicat, contenint una representació de la classe i dimensions de les obres limitants amb la via pública o instal·lacions que es vulguin executar i la situació llur respecte l'eix de la carretera o camí mancomunal.

MUSICALS

Avui, a les deu de la vetlla, tindrà lloc al Coliseu Pompeia la 10 Sessió del T. Aire Llig. i l'únic que dirigeix el mestre Vidal, onell, posant-se en escena «Caval e la rusticana», «Dinorah» segon actel i acompanya (sempre actel) el mestre Vidal.

VARIA

La secció d'Excursions de l'Ateneu Enciclopèdic Popular ha deixat l'hest el programa d'un cicle de conferències sobre l'excursionisme i sos afins.

L'esmentat cicle anirà a càrrec de personalitats especialitzades en llurs respectius temes. Les conferències es donaran durant els mesos de gener, febrer i març pròxims, a les hores que s'anunciaran.

HOMBRES

Faltos de energías, nervioso-musculares, impotentes, gastados por abusos de Venus, solitarios, alcoholizados, pesares, estudios, & viejas sin años, recohrarán las fuerzas de la juventud con el VIGOR SEXUAL KOCH de uso externo. Los medicamentos al interior, si son débiles, estropean el estómago y no producen efecto, y si son fuertes matan la salud. El VIGOR SEXUAL KOCH se vende en las boticas bien surtidas del mundo. Conviene que para determinar el grado de DEBILIDAD se pida a la CLINICA MATEOS, Arenal, 1, 1.º MADRID (España) el GRAFICO SEXUAL, y lo recibirán gratis por correo, reservadamente.

ORINA

Las SALES KOCH curan SIN SONDAR NI OPERAR la uretra, próstata, vejiga y riñones. Dislutan las estrecheces, rompen la piedra y expulsan las arañas, curan los catarros e irritaciones de la vejiga; calman al momento las punzadas y horribles dolores al orinar, limpiando la orina de posos blancos purulentos, rojos y de sangre. Las SALES KOCH no tienen rival por su acción rápida y segura. Venta en las boticas del mundo. Las CAPSULAS KOCH cortan en DOS DIAS, sin peligro, los flujos blenorragicos secrotos recientes y modifican los crónicos. Para lograr un éxito fijo pídesse gratis a la CLINICA MATEOS, Arenal, 1, de MADRID (España), el método explicativo infalible.

MATRIZ

CURA SIN OPERAR, cáncer, tumores, punzadas horribles, flujo sangre, lagas, congestión, irritación con dolor sordo en las caderas y vientre, flujo blanco, deformación y debilidad que ocasionan la esterilidad y la propensión al aborto, descomos, etc. Las señoras deben cuidarse del más ligero sintoma en su matriz para evitar graves males; al principio todo se cura fácilmente. Fenómenos del EMBARAZO, parto y sobrepeso. Aplicación del tratamiento Rohegel, en la ESTERILIDAD, con resultado positivo en el 93 por 100 de los casos, no habiendo lesión grave irremediable. Dirigirse con detalles a la CLINICA MATEOS, Arenal, 1, MADRID. Consulta gratis y por carta.

Venta en Barcelona: SEGALA, Viuda ALSINA, VICENTE FERRER, i VIDAL. RIAS, SERRA PAMIES y otros

ESTOMACAL

Con el Elixir Saiz de Carlos se curan las enfermedades del estómago e intestinos, aunque tengan años de antigüedad y no se hayan aliviado con otros medicamentos. Cura las acedías, dolor y ardor de estómago, los vómitos, vértigo estomacal, dispepsia, indigestiones, dilatación y úlcera del estómago, hiperclorhidria, neurastenia gástrica, flatulencia, cólicos.

DIARRIAS

disenteria, la feridez de las deposiciones, el malestar y los gases. Es un poderoso vigorizador y antiséptico gastro-intestinal. Los niños padecen con frecuencia diarreas más o menos graves que se curan, incluso en la época del destete y dentición, hasta el punto de restituir a la vida a enfermos irremisiblemente perdidos. Lo roectan los médicos.

De venta en las principales farmacias del mundo y Serrano, 10, MADRID. Se vende folio a quien lo pida.

Informació Telefàrica i Telefònica

Servei especial d'EL POBLE : CATALA

L'Art de Imprimir

Una comissió de la societat obrera de l'Art de Imprimir ha visitat aquest matí al ministre de Instrucció pública per a sol·licitar la reposició dels obrers despidits de la impremta de l'Institut Geogràfic amb motiu de la vaga d'agost, inspecció patronal i obrera a la Escola de Arts Gràfiques i concessió de una subvenció permanent al presupost per a la Escola de Aprenents tipògrafs.

El senyor Rodés ha ofert atendre les tres peticions, fent sola observar, pel que toca a la primera que, si els obrers despidits no podien ocupar els seus primatius llocs, se'ls donaria de totes maneres ocupació en alguna dependència oficial.

Readmissió dels carrilaires despidits

«Enterat el Consell d'Administració de la Companyia dels Camins de Ferro del Nord de la visita feta a S. M. el Rei pels carrilaires que havien pertingut a la mateixa i que foren donats de baixa per la seva actuació en la passada vaga del mes d'agost, ha pres l'acord d'admetre'ls novament tan aviat com arribi a son coneixement per conducte del Govern el desig de S. M. el Rei.»

Aquesta interessant notícia, que afecta com se sab a més de 6.000 carrilaires, ha estat molt comentada aquesta nit.

El ministre de la Guerra

Avui ha estat a Palau el ministre de la Guerra.

En son despatx amb el Rei li ha indicat el senyor La Cierva quina serà la seva permanència de l'exèrcit en 1918.

Conversant amb els representants de la premsa ha dit el senyor La Cierva que pensa seguir visitant els establiments militars, deixant els viatges per a després de Reis.

En Romanones

Anit es rebé un telegrama del comite de Romanones anunciant que ajornava sa tornada fins demà o passat.

PROVINCIES

El pa a Bilbao

Bilbao. — En la sessió de l'Ajuntament s'acordà per majoria, en vista de les dificultats creades pels fabricants de pa per la baixa d'aquest article, que la corporació s'interessés de totes les fàbriques de pa organitzant la fabricació i venda per compte de l'Ajuntament.

Sabre d'honor

Cádiz. — A la Capitania del port s'ha celebrat amb gran solemnitat l'entrega del sabre d'honor al comandant de Marina, don Miquel Ambuloni, pel seu comportament quan s'incendià en aquesta badia el vaixell noruec «Libra».

Neu

Oviedo. — Continuen les grans nevades.

Al port de Pajares passa ja de dos metres l'altura de la neu.

Les màquines exploradores estan atacades.

Carbó a Barcelona

Gijón. — De San Vicente de Pra via ha sortit el vaixell «Baracaldo», amb 1.839 tonelles de carbó per a la fàbrica Felgorosa, de Barcelona.

ESTRANGER

LA GUERRA

COMUNICATS OFICIALS

Les operacions a França

Comunicat oficial francès

Res a senyalar durant la nit, fora de topades de patrulles al N. del Camí de les Dames i cap a Saigneul.

La nit del 28 al 29 alguns avions francesos han tirat bombes a les estacions de Memere-les-Metz i Thionville, i als establiments aereos de les regions de Vonzies i Reel.

Les operacions a Palestina

Comunicat oficial

La nit del 27 al 28, a Ras-El-Thamil els turcs atacaren quatre

vegades, conseguint fer regular alguns destacament anglesos. Hem rebutjat alguns atacs, sense perdre terren. Al matí hem atacat, penetrant en les posicions enemigues i guanyant terren a l'E. i N. E.

Les "Trade Unions" desaproven la pau separada de Rússia.

Londres. — El Congrés de les «Trade Unions» i el Comitè executiu del partit laborista han enviat al Soviet de Petrograd una declaració aprovant el Memoràndum de Henderson sobre els objectius de la guerra i desaprovant la pau separada.

Ordre de detenció d'en Gorki

Paris. — La «Gazeta de Zurich», en un telegrama d'Estokolm, diu que el Govern rus ha publicat un Decret ordenant la detenció de Màxim Gorki.

El president de Portugal

Lisboa. — S'ha publicat un Decret disposant que el president del Consell de ministres s'encarregará de la presidència de la República fins l'elecció de nou president.

Terratrèmol a Guatemala

Washington. — S'ha registrat un fort terratrèmol a Guatemala. Ha quedat destruïda part de la capital i hi ha nombroses víctimes.

ESPECTACLES

GRAN TEATRE DEL LICEU

Avui, dilluns, no hi ha funció. Demà, dimarts, 5.ª funció de abonament a tardes festives. A les 4 en punt, «Thais», per la senyora Gail i els senyors Crabbe i Mullers. — Dimarts, 28.ª d'abonament i propietat; a les nou, «El Trovador».

TEATRE CATALA ROMEA

Empresa Fabregas. — Direcció: L. Iglesias. Avui, dilluns, a dos quarts de deu, es representa la genial obra d'en Puig i Ferrer, «Gardó i Francina».

Se despatxa a comptaduria.

Teatre Novitats

Companyia catalana Enric Borrás. Avui, dilluns, nit, a dos quarts de deu: «Indibil i Mandón» i «Gente bien». — Demà, dimarts, tarda i nit: «Dida de la Llengua Catalana: «Indibil i Mandón»; poesies catalanes d'en Angel Guimerà, i «Gente bien». — Dimarts, estrena del quadre en un acte, «Jocs d'injants».

Gran Teatre Espanyol

Companyia de vodevil. Direcció: J. Robert. Avui, dilluns, en matí, a les cinc, «El quartet blanc»; a dos quarts de deu, repertori del vodevil de riure, de J. Moliné, «La nit groga».

Se despatxa a comptaduria.

Palau de la Musica Catalana

Dimarts, Diada de Cap d'Any, a dos quarts de cinc de la tarda, CANçons i DANSES. Audició de sardanes per les renomades cobles empordaneses: Els Montgrins, La Principal de La Bisbal i La Principal de Perelada. Cançons per PORFEO CATALA, dirigit pel Mestre Lluís Millet.

Localitats: Unió Musical Espanyola. Porta de l'Angel, 1 i 3. Condicions especials per als socis de l'Orfeó Català.

Poliorama

Avui, dilluns, tarda, a les cinc, repetició del programa d'ignoscents. Nit, a tres quarts de deu, «Como hormigas» i «Estró» del sainet en un acte, d'en Muñoz Seca: EL SUENO DE LA BIVIA (exclusiva d'aquesta Empresa). — Avendres, 4 gener 1918: EL AMIGO CARAIAL.

Se despatxa a comptaduria.

CINE DORE

Avui, dilluns, extraordinàries sessions de cine i varietés.

TEMPORADA DELS GRANS

PROGRAMES DEL DORÉ

Exit de la notable canzonetista d'aires regionals

LOLA MANSILLA

Exit de la notable, única en son gènere

LES HARPERS

amb repertori nou, nova i única presentació, lo més notable. Exit de la genial, de la artista de moda,

PILAR ALONSO

quina actuació constituirà un dels més grans èxits de la temporada, amb sa repertori nou i presentació única.

Fixar-se bé

EL REY DELS PROGRAMES DE VARIETES

Pròximament, LOS VOLANTES, EDITA PINOL CARTE VIOLENT, TROUPE WEST-NOR, etc.

Es despatxa a comptaduria a les tres de la tarda, a les cinc i a les set de la nit.

de preu, en cas de pujades d'alguns articles. A. 514.

LA SIBERIA

La més important d'Espanya

Rambla Catalunya, 15, i Cortis Catalanes, 624. -Telèfon 1571 A.

El millor **REIS** es un joc regalpera de pells

Visiti vosté l'artistic i original **PESSEBRE** instalat als aparadors de la casa

Grans existències de Renards blancs de totes classes i preus

Nota. - Comuniquem als nens que degut als grans frets, els reis han fet grans encàrrecs dels millors models d'aquesta casa

LA CASA MES BEN ASSORTIDA I MES ECONOMICA

PREU FIXE. — ON PARLE FRANÇAIS. — ENGLISH SPOKEN

EL SIGLO

REIS

Grans existències i novetats en Joguines i Articles per a Regal

Els dies 2, 3, 4 i 5 de gener **GRANDIOSA EXPOSICIO**

Dietari EL SIGLO per a 1918, un, a ptes. 1'20

Pelleteria

BERTRAN Germans 16, Fontanella, 16

EXPOSICIO PERMANENT EN NOSTRES VITRINES

dels últims models creats per les millors cases de Paris

Essent l'assumpte «ELEGINT MODELS» s'en exhibirà un de nou cada dia durant la temporada

LA CASA COMPTA AMB HABILS OPERARIS PER A LA REPRODUCCIO DELS MODELS EXHIBITS

Aquesta casa no té sucursal

PLANA LITERÀRIA

SILUETES

En Santiago Mateu i Pla

ELS panegírics que podriem dir-ne personals obsequen, generalment, a diferents causes; a voltes, a una pregona i ferma amistat de l'exultador vers l'exultat; altres, a un ple coneixement, degut a l'estudi, de la personalitat que se tracta d'enlairar, i n'hi han que no els guia altre mòbil que el propagar, mitjançant aquest efecte, les doctrines, teories o moments encarnats en la personalitat dignificada. El panegíric que ara anem a fer nosaltres té que veure amb el mateix diem.

Qui és En Santiago Mateu i Pla?

Aquesta és la pregunta que se faran molts en trobar-se enfront d'un nom desconegut; més, nosaltres, amb dos noms molt podem contestar-ho.

En Mateu i Pla és un artista; sols que, diferentment de molts, és artista, demés que per temperament, per devoció.

Hi ha qui creu que l'art, o, millor dit, l'esser artista, porta aparellada la bohemia i, desgraciadament, aquesta monomènia està més estesa del que sembla de primer entendi, i de la vida bohemiana de molts artistes, qui més melp rat a aba s'entén és l'art pur, l'art veritat, que sovintment degenera a la forma utilitària, que és quan precisament — com feia notar una vegada l'inolvidable Casellas — deixa d'esser art.

Trobarien, ni cercant-lo amb la cèlebre lanterna del no menys cèlebre filòsof Diògenes, qualsevol artista que per a guanyar els mitjans de la pròpia subsistència consentís en passar el jorn darrera un taulell, posant pel cas, com a expressió d'una forma de treball vulgar?

Rodonament podem contestar que no.

Aquesta malura fa que el qui no assoleix un franc i positiu triomf als començaments de la carrera artística — si com a carrer podríem nomenar el camí que l'artista segueix — se degeneri poc a poc, passant d'artista, com aquell qui compta els passos, acaba i per ésser un marcant de l'art en lloc de crear una escola.

En Mateu ha sabut luir-ne, de tot això.

Ha sabut veure en néixer al món artista, el camí rublert d'estalagmites que li calia recórrer, i sense esvarar-se per la penúria de la caminada cercar un mitjà que li fes plènera la via.

I aquí teniu un jove de un temperament artístic excepcional, plena l'ànima de les visions del qui romanien en la glòria, posseïent a la vegada una voluntat prou ferma per a fer-li entendre que podia ésser obrer — obrer més o menys distingit, és cert, però al cap i a la fi obrer — i artista.

I aquí veixió que deien suara: En Mateu és artista per devoció ensenys que per temperament.

Tots tenim un ideal, enc que a voltes no passi de una vulgaritat, i a aquest ideal volem dedicar-li bona part de nostres esforços; emperò suc-

ceeix sovint que per banals trivialitats, per a conquerir la fruïció d'un plaer, el traïm.

Això és el que no ha fet nostre artista.

A l'igual que un devot de una imatge, semblantment a un asceta, els seus moments de descans, les seves hores d'esbarjo, els minuts aquells en que a tothom plau romandre en aquell mannyagós «no ter res», han estat aprofitats per a dedicar-los al treball, i hem vist, com a conseqüència, que aquest devenia fecund.

Deiem que en Mateu es un obrer i no mentim. El seu treball l'obliga a creuar pobles i més pobles, i traspassar ciutats, rius i muntanyes, com a trobar-se de cop i volta davant una serra gegantina que enfronta sa blava immensitat del mar. I aquest garbuix de visions, aquest seguit i continuat canvi en les coses esguardades no es prou per a fer-li perdre lo que en podríem dir-ne estabilitat del seu punt d'òrbita. De cada poble, de cada ciutat, de tots els rius i les muntanyes, i els espaldats i les planúries, de tot lo que li produeix emoció estètica, sab copiar-ne lo que no s'aparta del seu temperament, de la seva clara transmissió a la visió de les coses.

Els qui han passat aquests darrers jorns pel Saló Parés han quedat encantats davant l'expressió d'un temperament tant fort, de la senzillesa de tècnica i l'efecte conseguit en la transcripció de moltes sensacions necessàries de valders d'eleccions ni de literatura.

Les que quan s'és artista, quan el pensament sols obra a l'impuls de l'emoció, la línia senzilla, clara, escueta, es mou per a fer viure les més ínfimes sensacions.

L'exposició celebrada enguany no és la primera que celebra? Fa alguns anys, la seva vila nadiua, Malgrat, vege l'obra primària produccions. Mes tard, en 1915, es presentà al públic culte de la veïna ciutat de Badalona. L'any passat ho feu a la Sala Parés, passant la seva exposició quasi desapercebuda, amb tot i que era d'una notabilitat extraordinària.

Els qui hem tingut el goig de seguir el seu camí artístic hem pogut veure l'immensa transformació que ha anat fent, i ha sigut més immensa encara perquè no ha tingut un mestre que el guies, car els seus estudis superiors són ben pocs, i la transformació ha tingut de fer-la sota l'apreciació pròpia de la seva obra. Tal volta per això la seva personalitat és ben marcada i definida.

En Mateu és jove i fort i no li manca ni la voluntat ni l'entusiasme que l'ha fet arribar al lloc que avui ocupa. Anem equivocats si creiem nosaltres en el seu triomf? Esperem que el temps, mare de totes les coses, no es cuidarà de desmentir-nos.

La nostra encaixada, amic.

F. SALVADOR I ROSÉS.

contra l'irracional que intentés, amb folia gosadia, pertorbar la placívola concupiscència de la hipòcrita humanitat.

Guerra al ridícol imitador del cavaller de la Trista Figural.

Guerra a l'agorarat que s'ha atrevit remoure les cendres de l'immortal «Hidalgo», solament venerable en la llegenda, però insuportable en la realitat!

Pobre Claudi! Identificat en el seu Ideal-Quixot, al no veure's comprès de l'humanitat, va devenir venètic incurable. Després d'innombrables «arremetides» contra follores, malandrines i gent de mala ralea, va passar a continuar les seves proeses redemptores dins d'un trist alberg de folis.

A força d'anomenar-lo foll, l'hi van fer tornar.

Així paga l'estupiditat humana als abnegats apòstols que se sacrifiquen per a oferir-li el balsem de la vida, la pura veritat.

La mort de l'any

Amb sa immutable i glacial rialleta, la Lluna, des del cel, contempla, silenciosa, l'agonia de l'any que s'estingeix.

I l'any vell va fiant — sense ranera, convulsions ni panteig — mor de vell com el just. Dintre d'una dormirà el son etern. (hora)

I res que s'estremeixi; res que plori sa mort en l'univers!

Abaix, homes d'amar: adalt, estrelles saguait son curs etern.

I amb sa immutable i glacial rialleta, la Lluna, dalt del cel, sembla una flor gegant sobre un sepulcra gronxant-se indiferent. (cre).

APELES MESTRES

Per tú, mare

Sota l'ombra dels xiprés, al redós d'eures verdoses, hi sojorno, com les roses extasiat amb lo meu res.

En tal lloc tan silenciós, qu'es per mi font de bellesa; m'hi feto sols per vos qu'em teniu l'ànima presa.

Puix si la terra em somriu més m'atrau vostra carícia; i es que anyoro aquell caliu i aquell bes qu'era deliciós...

Per xò, a l'ombra d'aquest lloc cor-fertit de mon romiatge, amb ma febre no m'en moc mentre hi vegi vostra imatge.

M. GRAU MAS

"La Biblioteca de Catalunya"

Una millora convenient

Després de molts esforços, de moltes lluites i de molts contratemps i mercès al treball d'uns quants homes de bona voluntat, hem arribat a tenir una biblioteca confortablement instal·lada i amb infinitat de volums que tracten totes les diverses rames de la ciència, l'art, la literatura, etc.

Allí hi ha obres no sols profitoses, sinó convenientes de llegir als homes de carrera, als industrials, als comerciants i a molts joves que comencen a escriure versos quan encara els hi convidaria començar a llegir.

Però les coses mai són perfectes; la Biblioteca de Catalunya no és prou «popular».

I al dir això no pretenem que s'hi declari la lliure entrada, ni que s'abandoni els volums a mans del primer passant inconscient que senti desig de pujar-hi; al contrari, considerem necessàries i encertades les actuals precaucions i restriccions, mes opinem (i no som pas els primers) que la Biblioteca tindrà d'esser oberta al públic en hores més hàbils, i especialment a la nit, enc que sols fos fins a les dotze, puix d'aquesta manera podrien treure'n profitoses enseyanes molts que

Mes el seu granet de sorra a l'obra positiva ja estava col·locat. Cert que ell la havia caigut; però no faltaran altres abnegats que continuaran l'obra. I l'obra va fent-se. Malaurat del món si no fos així.

I ara en Claudi, en les seves hores lluminoses, s'oscureix pel jardí, pogués adquirir una regadora i anar riuant la florista, escarbotant, ensems, les herbes que ell considera perniciosos.

I a qualsevol curios li demana el signat de tal actuació, sol contestar: «Arreco els escordots de la Hipocresia i rego l'Humanitat amb sang verda perquè broti la flor de la Sinceritat. Solament així serà possible el retorn de don Quixot».

MARIAN AMAT

Si en vostre oblit...

Si en vostra oblit, senyora, tinc de viure, no heu de viure per ço vos en el meu recordo vostra glòria, vostre somriure, tenir-vos aliunyada be em sab greu.

Tant com en vos l'oblit hi tinga estat-haurà d'estar en mi la devoció (ge) amb que reclosa guardo vostre imatge que embelleixo tots jorns amb la passió.

Que al sols pensar que vos podeu subsistir a mos esguards que us cerquen vanament tapaveu el paisatge. (ment)

Més encara dins de mi vos tinc de veure evocant-vos sovint al pensament.

ENRIC CUBAS I OLIVER

Raquel

En vostre esquerd] profund, o dona (bruna, el jove turbulent de la ciutat

hi sab clarors sinistres de la lluna d'una nit de tragèdia i de pecat.

l'una vellum de la tormenta impia que sospita en el fons del vostre esperit,

que us dona al front la intriga d'una ombria i un torbament al rim del vostre pit.

Feliç el qui, com víctima cruenta, expertis el despit de tal tormenta perdut en la tenebra follament. El sabien ferit de doble glavi, entre-morat i sangonant el llavi, plorant com un infant impudent.

V. GASSOL

Anant pel món

«El tren: ¡Que és petit el món des del tren de fusta i ferro...! Al entorn de la via creix l'herba menuda i agitada; damunt les idees s'allarguen, es conton n i d: sobre brollen com els arbres del pas a nivell...»

En el tren es divaga més que no pas es pensa: pots ar comença pensant i s'acaba divagant; ¡oh felici d'agar!

J. J. Rous eau comença pensant, estableix el «contracte social» i escriu l'«Emili» acaba divagant, ens fa ses confessions i escriu ses «promenades» — sols és precís, exacte, quan s'ajup a recullir la «Píris hieracoides» i altres plantes que fixa entre la verdura.

«Què ens hauria dit si el tren l'hagués p r tat com una exhalació, cada dia a Zui de...? Potser no haver-hi tren en el s glo XVIII, el salvà de canre enterament en el confusionarisme.

«Pensar en causa, deia, divagar em complau.» Com una fama que es font en la fosca, pass l'expres per les petites estacions rurals. ¡Què és petit el món...!

«La tartana: «Sou viu i vermell, bon home, perquè l'aire del serral bat les vostres galtes, hivern i istiu. I farigoles, quan les clarors «compareixen darrera els cims, vos satureu les sangs, co és, els esperits.»

«Aleshores les espalles vos creixen perquè cada dia alceu els braços per a espavilar vostra mula atuida. ¡Pobre mula...! I els vents vos hifen la brusa blava; la de les borles.

Devagades, heu semblat un gegant menant els cavalls mitològics, a través del vent, quan vostra brusa adquireix proporcions estèriques, però em tapaveu el paisatge.»

«Aneu al pas, Quico...!»

«Darrera vos segueix el tubo, penjant, on fins hi heu nortat el biste; els bons pagesos i les dones del senatxo vos miren amb respecte. ¡Sou emocionant omplint la vostra missió. ¡Sentiu el goig de viure...!»

Quan les masies donen senyal de vida una flaira de llar de foc arriba a la tartana; aleshores la mula es detura, pren ale i esbuega.

Viatar en tartana és trobar gran el món.

Quan la tartana puja la costa, entre mig de els pins, per la carretera blanca, els pobles a les viles es separan, les distàncies s'allarguen, les regions s' aixamplen. ¡Què és gran el món...!

Camina la tartana entre boscatxes: es port molt lluny, sols queda el cel roicent del cap vespre...

Volant el món en tartana podria fer-se l'història de les petites coses. La tartana és analítica, per això el tartaner coneix molt deballs de la regió, per el de gran dimensions. Ses idees són poques, precises, però exactes; el tartaner diu: De Sant Pere a Sant Pau hi han vint rours, trenta remats, cinquanta masies... ¡Anant en tartana que és gran el món...!

«La finestra: El Xora, aquell vell doblegat, amb sa barbeta plena de rebeldia, aixoit i recelos, sortia amb el càvec a l'esquena, cada dia de bon matí, i tancava el porxo, remugant. L'hereu s'en anava abans de l'aua i la casa es quedava sola.

Jo, que vivia prop de la casota i des de ma finestra ovirava el corral, en aquella hora matutina, més de quatre vegades vegi a l'home donant grà a les gallines, omplint l'escudella i anant i anant a la pal·lica a desfermar el gos — un d'aquests gossos grisos i magres de muntanya que tots es diu Viola, Poncella, Perla. Les fines res de la casa eren gòtiques, l'herba hi creixia, i darrera el portal s'endevinava una caixota antiga, ademés del Xora que era prou misteriós. Vaig decidir anar-hi aquell mateix dia.

Unes criatures joves en la plaça, que a mi em semblava una caixeta color de rosa, destapada, i els nins, sota la finestra, «marionettes» de cavella daura s que hi esclatava el sol. Empai-

durant el dia es veuen lligats per altres ocupacions.

Fins ara els que més gaudeixen de la Biblioteca, per a no dir els nics, són els estudiants, que omplen cada tarda tots els llocs des de primera hora. Serà perquè s'hi està comode i calent?

Això no és exageració; per a convencer's de la certesa cal sols anar a repassar les firmes anotades en el registre d'entrada, fixant-se en la pressió dels firmants.

S'objectarà tal volta que obrint-la a la nit es convertiria verament en mass popular, puix hi acudiria molta gent.

Nosaltres opinem que la fuga per la curiositat o l'atracció de la novitat podrien durar vuit dies o quinze, passats els quals quedarien ja els concurrents «definitius», portan a terme tranquil·lament les seves consultes.

Per altra part, si nostre pronòstic resultava equivocat i seguia essent nombros l'assistència de llegidors, en tindríem una veritadera joia i no creiem que ningú se'n penedís. Si pel contrari, fossin tan pocs que no es considerés convenient el nou horari, seríem els primers en aconsellar-ne la derogació, més solríem un ver desengany perquè veuríem que no és cert aquest supòsit desd' d' l'ustració, i realitzable la regeneració nacional de que tant se parla.

BLAI ALSINA

Un altre llibre d'en Santiago Rusi-

taven un l'argandaix que treia el cap per l's runes.

Aquell poble te unes cases velles i panxudes, amb ses taulades negres i els carrers son amples en prou feines per a que hi passin els carros i el b's tiar amb les rabegues. De les golfes griners surten coriolos que peng i de fustotes rònegues, i quan els llumets d'electricitat—esdeven nt prim tius—s'encenen a l'hora del capy s pre, un hom cerc l claret i l'amistat dins a casa desit n aquell raig d sol que cada demati eviscola la pols nostra cambra, i l's flaires que's agüent l'esperit... Les bruixes ens em patien al c prespre...

Mes aquell dia que bufava el vent i el cel era emborinat, je nit fosca, vaig sortir de ma cambra, car el vell Xora somicava sentat davant el porxo i jo volia esbrinar dins sa casa; una força estranya m'hi empenyia...

No se si vaig dir-li que volia uns quants reims per secar i entrarem al corral i després a la casa, on el Xora ence: gué una llumana ra d'oli.

Vora la llar vegi eines de llaurança, de les altes vigues penjaven herbes, olives i esquirols dissecats i reims. Sobre una caleixera un urna amb flors d'aurales i, si mal no recordo, un s'nt Crist. El resto de l'habitació es perdia en es tenebres.

Jo li havia ogiat el casal amb ses finestres i ell em digué, mirant amb recel, que'ls que venien de ci t'atrem uns «escopeters» que veniem molt «smolats». «Conec que vens de fora i jo també n'hi teta entlla en tlo, quant era fadri, jo he corregut molt món, i tinc llibres a la caleixera, que cone que ara no s'en escriuen d'articles de fondo com aquells.»

—Quins llibres teniu, Xora?—li digué.

—Tinc un que cone que's de l'época romana; parla dels deus i de les relles, es Enes Virgiliu. Si pigues que jo soc ateo de convició com l'eu cro i no com en Tencrino que ho era sense adonarsen, més vaig a missa i a rosari. ¡Quina diferència hi ha entre ateo de convició i ateo...? Digam-ho...

I el Xora despenjava uns gotims del sostre, i d'una caixa de novia en tregeu l'exemplar que era un Aenidos, de pergamí...

—Quants anys teniu, Xora?—li digué.

—Setanta sis, i uns ara no començe a nar bé. Una mala vellota que va morir-se l'any passat ens tenia emme tznats a tots els del carrer. El bestiar se'm moria, la mula cridava com un marrà i tria loc pels ulls a mitja nit. el meu fill treia sang per la boca... Mes ara sols algunes nits cone que'ls vens encara porten l'ànima d'aquella bruixota.

Si sapigués lo que he vist moltes nits quan m'agata engúnia i tinc de sortir de casa...! Cap ve sortiria si ho sapigués...

Una ràfaga de vent apagà la llumana i jo sortí a fora, esferit. El Xora, mentrestant, marmurava en la fosca i tot seguit vaig guanyar el porxo, que la nit era com gola de llop.

Quan vaig entrà a casa sense mirar al carrer, encara tenia present el sant Crist, estranya imatge tallada toscament en fusta, rígida com els sants bizantins...

Ara la casa del Xora és buida. La gent no es detura a mirar-la.

Un demati al porxo no s'obria, i a la tard, quan hi van entrar, trovaren al Xora de boca terrosa, agonitzant.

Sols digué: L'hereu, la jerra d'unces...

L'hereu havia fugit amb la jerra d'onces, i el vell Xora morí...

Jo, que escoltava des de ma finestra, guaitant el cel clar de la nit, vaig tancar esgarriat.

A l'entorn del campanar vola en les olives i les campanes repetien el «emento mori» per tota le vall...

JOAN PLANELLA

El retorn de Don Quixot

—Ola, Claudi. Ja he comprat el teu nou llibre, l'he llegit i m'apena haver-te de confessar que he vist defraudades les meves esperances.

—I això don Gaspar. No l'ha complagut?

—No pas del tot. T'ho carregaré en compte.

—Què?

—El temps i el capital.

—e, jé! Si que ho deploro. Quin defecte hi troba?

—Ésser massa mansoi. No fa mal. E teu llibre és molt ben escrit, molt literari; però no posa els nervis en tensió. No fa mal. Els llibres tenen d'esser com pedra foguera que al més feble rósseeu treu espurnes. I en els temps en que vivim—i en t temps—el llibre que no espurneja ideals exaltats que no ensenya res, que no obliga a pensar ni excita els nervis, val més que n's publiqui. Estalvi de temps i capital.

Don Gaspar era intel·ligent, home de món i s' n feia cas. Llurs parolles, pro, unclades sense émfasis, entre se no i roma, varen filtrar-se, amb consideració de justes i dignes, en la pens d'en Claudi. Van anar devallant, consolidant-se com cristallina estalactita, en el fons del seu cor, fins a devenir llur sac sant lema en la nova creuada que's proposà emprendre a favor de la raó i de la justícia.

—Escriure per escriure?—digué en Claudi.—Mai mes. D'ara en avant si axalo la ploma serà per a fer obra positiva, quicòm de profit. Serà per a taladrar l'epidermis de l'Humanitat i mostrar a la superfície les llagues asqueroses que s'amaguen entre pell i os. És evident que sempre amb la noble intenció de cercar sanejament.

I en Claudi amb extensos coneixements adquirits en llibres; però incaute de l'hipocresia del món, vallenar-se com nou don Quixot a «desfacer» desgastats i sinrazones.

Difícil i arriscada empresa.

Amb franca noblesa de legendari cavaller va atacar a fons totes les immoralitats i injustícies que's creuaven en llur pas. Sense respecte a amistats ni parentius, per més que del seu cor brollessin llàgrimes, on flairava quelcom podria allí atacar.

Prompte va rodejar-lo l'aureola de la popularitat. Tothom el vici rejava, tothom l'encoratja; és dir tothom, tothom que encara no s'hagués vist ferit per les seves fiblonades. I com que aquestes, continuant la seva tasca justiciera i redemptora, varen estenher's més i més de dia en dia, el bon Claudi va veure's titllat, en general, de somniador, pedant i desequilibrat.

Que les seves recomunicacions eren justes i merescudes? la ho crec, si; però la seva superlativa intransigència la ho fa factible. Irre-ocablement la seva actuació era suïcida. I aique ren diunt d'el sarcasme, i en gues, p'seucacions, venic's i tota mena de procediments martiritants, propis

fiol. La novela picaresca, segons l'anomena el seu autor, «En Josepet de Sant Celoni», que ja s'està imprimint i de la qual n'hem sentit fer grans elogis.

—He rebut la important revista mensual «Resurgiment», porta-veu dels catalans de Buenos Aires, qual fascicle correspon al mes de Novembre i està tot ell ple d'aquell amor patri que tan ampleament saben prod gar aquells germans residents al Plata. Entre varis treballs força notables i una nodrida informació s'hi inserta un important estudi sobre nacionalisme titol «Espana», original de l'escriptor

genti Josep M. Monner-Sans.

NOTICIES

Proseguint la seva activitat literària el conegut poeta Joan Arús està acabant el nou llibre de versos que portarà per nom «El cant dispers».

Probablement estarà llest de premsa a darrers de gener pròxim.

Se'ns diu que el gloriós Maeterlink ha acabat un drama d'enlairats conceptes inspirat en la guerra actual, i que és segur que per la seva tesi crítica poderosament l'atenció.

Sastreries "LAS 40"

Mendez Nuñez, 1 Alta Sant Pera, 63 :: Jaume I, 19 :: Princesa, 19 :: Hospita, 87

**TRAJO
GARAN
a mida
per a
CAVALLER
40
pessetes**

PREU UNIC

Aixarop Sabaté

EL FARO

127, Hospital, 17 - Barcelona

Rebudes les novetats de tardor i d'hivern

Bonic i elegant assortit de Genres per a trajos Cavaller a mida i Robes confeccionades per a Cavallers i Nens : Camiseria : Corbateria : Genres de punt : Sombreros : Gorres, etc. etc.

Vendes al contat -- economia veritat

PREU FIXE - - - - - Demanin el NOTA: CATÁLEG GENERAL.

El Confortable Català

Avans de comprar sillons, visiten aquest gran Establiment de ebanisteria, especial en mobles de gran comoditat y bon gust. Treballs garantits.

Durán y gas, 11, Barcelona

Benzo-Balsámico

Enfermetats del aparat respiratori

Tos, Catarros, Refredats, Bronquitis i Pulmonies

La curació del Venèri, Sífilis i Impotencia

pot dir-se que ja és un fet certíssim, segur i ràpid, gracies als maravel'losos medicaments del professor

DONNATTI, de Roma

Mal la cèlebre frase de gran conqueridor Cèsar August: «Llegué, vi, venci», pot aplicar-se millor que als cèlebres medicaments **DONNATTI**, que apenes introduïts a Espanya s'hien posat al cap de tot els seus similars nacionals y ext'angers perles seves grans virtuts curatives.

Els mèdics més eminents certifiquen els seus resultats tenint a disposició de molts clients, dels certificats

Venèri, Purgació: Curació radical, rapidíssima, sense sondejar ni molesties, podent fer-se la curació un mateix. La freqüència d'orina, coïssor, estretors uretrals, cistitis, catarros de la bufeta, desapareixen com per art d'encantament amb els **Conèites Donnatti**. Pessetes 4 la caixa.

La molesta **GOTA MILITAR** desapareix instantàniament amb la maravellosa **Injecció del Prof. Stefano Donnatti** que fa desaparèixer definitivament, úlceres, etc., etc. Un flasc **Injecció Donnatti**, 4 pessetes.

La sífilis: L'únic preparat racional, científic i de resultats positius, que fa desaparèixer totes les senyals a les primeres dosis, és el maravellos **Roob Donnatti**. És el depuratiu per excelència, cura radicalment la **SÍFILIS** sense les terribles conseqüències dels altres preparats. Regenera completament la sang infectada. Cura adonís granulats, dolors als ossos, erupcions de la pell, pèrdies seminals, etc., etc. Un flasc **Roob Donnatti**, 4 pessetes.

Impotencia: Aqueixa plaga de la generació actual, que fa tornar prematurament vell a molts joves, ha deixat d'existir des de que el professor **Donnatti**, de Roma, ha donat a conèixer son maravellos Elixir. Torna la joventut i vigor dels anys juvenils y forces perdudes, sense causar els perjudicis d'altres preparats similars. És al mateix temps, tónico, estomacal i un gran reforçant. L'elixir **Donnatti** deixa sentir els seus efectes des de les primeres dosis. Un flasc **Elixir Donnatti**, 6 pessetes.

CASA CENTRAL A ROMA: Via Lombarda, núm. 35. Representació per a Espanya: Farmacia Hispano-Americana, Boqueria, 47, a on se lliuraran instruccions y prospectes gratuïtament.

CICLES MOTO SUN.

SANROMA

Elis més cèlebs i segurs

Telefons 1111 Balmes 63 BARCELONA

: BODES I BATEIGS :

Capes de luxe. Gran assortit en capes per a turrons Garrar Sant Pau, núm. 38.-Barcelona

Nadal

MESTRE DE BALL DE SALÓ I DELS MÉS MODERNS

Únic que breument ensenya bé a ballar, encara que mai hagis ballat. Clases per a una persona sola o família. Lliçons especials per a senyores. Lliçons per a dependents. Carrer Cegos de la Boqueria, 2, entradeta (Just al carrer de la Boqueria)

Aparells parlants

Discos i rellotges autòmat

COMPRA, CANVI I LLOGUER

NEW-PHONO-Amplio, 35 Barce

Graciosa Plaça Trinitat 15A

Les injeccions, els lavats, el sàndal i arbol solen retragar la cura de la purgació, semblant primer que val, però al deixar-los tornen el flux, i en general, sols entretenen la cura. Amb les especialitats **PARADELL** en pocs dies se logra la cura completa.

PARADELL CONTE DE L'ASSALT, 28 BARCELONA

PRIMITIVA LECIA

Estrella

Conejo

UNICA PARA HACER BUENA COLADA SIN ESTROPEAR LAS ROPAS POR SU SUAVIDAD

BLANCURA Y DESINFECCIÓN

15 AÑOS DE ÉXITO!

LA MAS ECONOMICA POR SUS RESULTADOS INMEJORABLES

MAS BARATA QUE NINGUNA PORQUE CON Poca HAY BASTANTE

EL FABRICANTE

P.ANOS I HARMONIQUES de lloguer, des de 8 fins a 15 ptes. al mes, carrer Bruç, 78, 1.º. primer

Vins i Aperitius

BATALLA

Societat Anónima

Marqués del Duero, 202 al 208 - - - Telefon N. 177 - BARCELONA